

TRUYỆN KIỀU CỦA NGUYỄN DU

 Các em đọc kĩ văn bản và chú thích SGK trang 77- 80 để tìm hiểu văn bản nhé!

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC	NỘI DUNG
*HD1: Hướng dẫn tìm hiểu về Nguyễn Du: *Cuộc đời: -HS đọc mục 1, đoạn 1-SGK: Cho biết đôi nét về lai lịch, gia thế của Nguyễn Du? -HS đọc tiếp đoạn 2, 3-SGK: Cuộc đời của Nguyễn Du đã gắn với một giai đoạn lịch sử nước nhà như thế nào? Hoàn cảnh đó giúp ông điều gì? -HS đọc mục 2: Cuộc đời từng trải với những năm tháng thăng trầm tạo cho Nguyễn Du một vốn sống và tình cảm như thế nào? *Sự nghiệp sáng tác: -HS đọc mục 3: Em hãy cho biết sự nghiệp sáng tác của Nguyễn Du? *HD2: Tìm hiểu Truyện Kiều	I. Nguyễn Du: 1. Cuộc đời: -Nguyễn Du: (1765-1820), tên chữ là Tố Như, hiệu là Thanh Hiên, quê ở làng Tiên Điền, huyện Nghi Xuân, Hà Tĩnh. -Chịu ảnh hưởng của truyền thống gia đình đại quý tộc. -Chứng kiến những biến động dữ dội nhất trong lịch sử phong kiến Việt Nam, Nguyễn Du hiểu sâu sắc nhiều vấn đề về đời sống xã hội. -Những thăng trầm trong cuộc đời riêng tư làm cho tâm hồn Nguyễn Du tràn đầy cảm thông, yêu thương con người. 2. Sự nghiệp sáng tác: -Các tác phẩm được viết bằng chữ Hán và chữ Nôm (thơ chữ Hán có 3 tập gồm 243 bài thơ). - Đóng góp to lớn nhất cho kho tàng văn học dân tộc, nhất là ở thể loại truyện thơ. Tiêu biểu nhất là <i>Truyện Kiều</i>. II. Truyện Kiều: - Truyện Kiều - Đoạn trường tân thanh

Em hãy cho biết nguồn gốc và cảm hứng sáng tác Truyện Kiều của Nguyễn Du? (Chữ Hán: <i>Thanh Hiên thi tập, Nam trung tạp ngâm, Bắc hành tạp lục</i>) - HS đọc phần 1: Cho biết nội dung tác phẩm gồm những phần nào? - HS đọc phần 2: Cho biết giá trị của <i>Truyện Kiều</i> ?	(Tiếng than khóc mới về một nỗi đau lòng) được viết bằng chữ Nôm, thể thơ lục bát. Tác giả có dựa vào cốt truyện từ cuốn <i>Kim Vân Kiều truyện</i> của Thanh Tâm Tài Nhân (của Trung Quốc). Nhưng phần sáng tạo của Nguyễn Du rất lớn. -Tác phẩm gồm 3 phần: <i>Gặp gỡ và đính ước - Gia biến và lưu lạc - Đoàn tụ</i> * <i>Giá trị của Truyện Kiều:</i> - <i>Về nội dung:</i> + <i>Giá trị hiện thực:</i> Phản ánh sâu sắc hiện thực XH đương thời với bộ mặt tàn bạo của tầng lớp thống trị và số phận những con người bị áp bức, đau khổ, đặc biệt là số phận bi kịch của người phụ nữ. + <i>Giá trị nhân đạo:</i> thể hiện niềm cảm thương sâu sắc trước những đau khổ của con người. Lên án tố cáo những thế lực tàn bạo. Trân trọng đề cao con người... - <i>Về nghệ thuật:</i> có nhiều sáng tạo trong nghệ thuật kể chuyện, sử dụng ngôn ngữ, miêu tả thiên nhiên, khắc hoạ hình tượng nhân vật...
---	---

Hướng dẫn luyện tập: Tóm tắt Truyện Kiều (Dựa vào phần tóm tắt của SGK)

TUẦN 4
TIẾT: 23,24

KIỀU Ở LẦU NGŨNG BÍCH

(Trích Truyện Kiều)

 Các em đọc kĩ văn bản và chú thích SGK trang 81-82 để tìm hiểu văn bản nhé!

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC	NỘI DUNG
*HD1: Hướng dẫn đọc-Chú thích: -HS đọc văn bản, từ đó tìm hiểu từ khó -HS tìm vị trí đoạn trích *HD2: HD đọc-hiểu văn bản *Nội dung: *Tìm hiểu về đẹp, tài năng của “hai ả tố nga” Qua bốn câu đầu, Nguyễn Du đã giới thiệu Hai chị em Thúy Vân, Thúy Kiều như thế nào? Thúy Vân đẹp như thế nào? Khi thể hiện nét đẹp của Thúy Vân, tác giả đã so sánh vẻ đẹp ấy với hình ảnh gì? Nhận xét về vẻ đẹp của nàng Vân?	I. Đọc - Tìm hiểu chú thích: 1. Tác giả: Nguyễn Du 2. Tác phẩm: Vị trí đoạn trích: Phần đầu tác phẩm. II. Đọc - Tìm hiểu văn bản: 1. Giới thiệu về hai chị em Đầu lòng hai ả tố nga Thúy Kiều là chị em là Thúy Vân <u>Mai</u> cốt cách <u>tuyệt</u> tinh thần Mỗi người một vẻ <u>mười</u> phân vẹn <u>mười</u> -> Ước lệ, thành ngữ. ==> Vẻ đẹp toàn diện. 2. Vẻ đẹp của Thúy Vân “Vân xem trang trọng khác vời <i>Khuôn</i> trắng <i>đầy đặn</i> nét ngài nở nang <i>Hoa</i> cười <i>ngọc</i> thốt đoan trang <u>Mây thua</u> nước tóc <u>tuyệt</u> <u>nhường</u> màu da”

Đến Thuý Kiều, người con gái được Nguyễn Du dành trọn tâm tình, có nét đẹp như thế nào? Tìm những chi tiết miêu tả vẻ đẹp của nàng Kiều.

***Tài năng:**

Nàng Kiều được biết đến là một con người tài sắc vẹn toàn, vậy cái tài của nàng được tác giả ngợi ca như thế nào?

Tài đàn của nàng được xướng âm như thế nào? Em có nhận xét gì về tài năng của nàng Kiều?

Cuộc sống của hai chị em Thuý Vân, Thuý Kiều được Nguyễn Du miêu tả ra sao? Từ ngữ nào thể hiện điều đó? Em có nhận xét gì về lối sống của hai chị em nhà họ Vương?

--> *Nhân hóa, ước lệ...*

==> **Phúc hậu, đoan trang, quý phái, báo hiệu một cuộc đời bình yên.**

3. Vẻ đẹp của Thuý Kiều

“Kiều càng sắc sảo mặn mà

So bề tài sắc lại là phần hơn

Làn thu thủy nét xuân sơn

Hoa ghen thua thắm, liễu hờn kém xanh”

--> *Ước lệ, nhân hóa*

==> **Vẻ đẹp say đắm lòng người của nàng Kiều.**

“Thông minh vốn sẵn tính trời

Pha nghề thi họa đủ mùi ca ngâm

Cung thương lầu bậc ngũ âm

Nghề riêng ăn đứt hồ cầm một trương

Khúc nhà tay lựa nên chương

Một thiên bạc mệnh nghe càng náo nhân.”

--> *Liệt kê...*

==> **Đa tài, hơn người.**

4. Cuộc sống của hai chị em:

“Phong lưu rất mực hồng quần

Xuân xanh xấp xỉ tới tuần cập kê

Êm đềm trướng rủ màn che

Tường đông ong bướm đi về mặc ai”

Đoạn trích Chị em Thuý Kiều đã thể hiện tài năng và cảm hứng nhân văn của Nguyễn Du như thế nào?	--> <i>Ấn dụ</i> ==> Cuộc sống gia giáo, nề nếp, đoan chính của hai chị em. III. Ghi nhớ SGK/83
--	---

Hướng dẫn luyện tập

Đọc Bài đọc thêm và so sánh với đoạn Chị em Thuý Kiều và tìm sự sáng tạo và sự thành công nghệ thuật của Nguyễn Du.

TUẦN 5

TIẾT 25

KIỀU Ở LẦU NGƯNG BÍCH (Trích Truyện Kiều - Nguyễn Du)

 Các em đọc kĩ văn bản và chú thích SGK trang 93-94 để tìm hiểu văn bản nhé!

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC	NỘI DUNG
*HD1: Hướng dẫn đọc-Chú thích: - HS đọc văn bản, từ đó tìm hiểu từ khó - HS tìm vị trí đoạn trích. *HD2: HD đọc-hiểu văn bản *Nội dung: *Tìm hiểu Tâm trạng của Thuý kiều ở lầu Ngưng Bích: Em hãy cho biết tâm trạng của Kiều qua hai câu thơ “Bẽ bàng...tầm lòng”?	I. Đọc - hiểu chú thích 1. Tác giả: Nguyễn Du 2. Tác phẩm: Vị trí đoạn trích: Phần 2: Gia biến và lưu lạc. II. Đọc - hiểu văn bản 1. Cảnh trước lầu Ngưng Bích “<i>Trước lầu Ngưng Bích khóa xuân</i> <i>Vẽ non xa tám trăng gần ở chung</i> <i>Bốn bề bát ngát xa trông</i> <i>Cát vàng còn nọ bụi hồng dặm kia</i>”

Trong nỗi tủi thẹn của đời mình và ngôn ngữ trăm mối ấy, nàng nhớ đến ai? Tâm trạng nàng ra sao? (4 câu thơ tiếp theo)

- HS đọc 4 câu tiếp theo? Dẫn vật nhớ đến người xưa, rồi Kiều nhớ đến ai? Tình cảm ấy được thể hiện qua những chi tiết nào?

Tại sao Kiều lại nhớ chàng Kim trước?

(Trong hoàn cảnh cô đơn nơi đất khách quê người, bầu bạn với thiên nhiên không được nàng đành gửi lòng theo nỗi nhớ. Nàng nhớ Kim Trọng đầu tiên bởi từ lúc từ biệt gia đình nàng luôn ám ảnh bởi đã phụ tình chàng Kim – và nhất là khi bị làm nhục, bị vào lầu xanh, nàng càng thấy tủi hổ và có lỗi với chàng Kim, tình yêu mà nàng dành cho chàng không bao giờ phai mờ, song tấm lòng son trong trắng đã bị hoen ố vùi dập biết bao giờ gột rửa cho sạch.

Bẽ bàng mây sớm đèn khuya

Nửa tình nửa cảnh như chia tấm lòng”

--> **Ẩn dụ, liệt kê, từ láy...**

==> **Cảnh vật to lớn, hữu tình, con người cô đơn, nhỏ bé.**

2. Nỗi nhớ của Kiều

a) Nỗi nhớ Kim Trọng

“Tưởng người dưới nguyệt chén đồng

Tin sương luống những rày trông mai chờ

Chân trời góc bể bơ vơ

Tám son gột rửa bao giờ cho phai”

--> **Thành ngữ, ẩn dụ, từ láy...**

==> **Nỗi nhớ da diết, thủy chung son sắt của Kiều đối với Kim Trọng.**

b. Nỗi nhớ cha mẹ

“Xót người tựa cửa hôm mai

Quạt nồng ấp lạnh những ai đó giờ

Sân Lai cách mấy nắng mưa

Có khi gốc tử đã vừa người ôm”

--> **Thành ngữ, điển cố, điển tích**

==> **Tấm lòng hiếu thảo của nàng Kiều.**

Cũng chính vì lẽ đó mà nghĩ ngay và nhớ ngay đến chàng Kim.) Qua tâm trạng của Kiều, từ tình thương của nàng cho cho thấy đức tính gì ở nàng.

*** Tìm hiểu hai bức tranh thiên nhiên trước lầu Ngưng Bích trong cảm nhận của Thuý Kiều:**

Qua bốn câu thơ đầu, bức tranh thiên nhiên hiện ra phản ánh tâm trạng của Kiều như thế nào?

Qua tám câu thơ cuối, bức tranh thiên nhiên hiện ra đưa Kiều trở lại thực tại với nỗi lòng như thế nào?

*** Hướng dẫn tìm hiểu phần tổng kết:**

- Đoạn trích là tâm trạng đau đớn, dằn vặt, tan nát cõi lòng của Thuý Kiều. Vậy diễn biến tâm trạng ấy được tác giả thể hiện qua nghệ thuật gì? (Kiều tâm sự với ai, sự liên quan giữa cảnh vật và lòng người như thế nào?)

- Đoạn trích thể hiện tâm trạng của Kiều như thế nào?

3. Nỗi buồn của Kiều

“Buồn trông cửa bể chiều hôm

Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa”

--> **Từ láy,...**

==> **Nhớ gia đình, nhớ quê hương**

“Buồn trông ngọn nước mới sa

Hoa trôi man mác biết là về đâu”

--> **Điệp ngữ, từ láy, ẩn dụ**

==> **Vô định, không hướng đi**

“Buồn trông nội cỏ rầu rầu

Chân mây mặt đất một màu xanh xanh”

--> **Điệp ngữ, từ láy, liệt kê...**

==> **Bé tắc, không lối thoát.**

“Buồn trông gió cuốn mặt duềnh

Âm âm tiếng sóng kêu quanh ghế ngồi”

--> **Điệp ngữ, ẩn dụ, từ láy...**

==> **Tai họa cuộc đời sắp ập đến.**

III. Ghi nhớ SGK/96

Hướng dẫn học sinh làm bài tập SGK/96

- Đúng là cảnh lầu Ngưng Bích được nhìn qua tâm trạng của Kiều: cảnh từ xa đến gần, màu sắc từ nhạt đến đậm, âm thanh từ tĩnh đến động, nỗi buồn từ man mác, mông lung đến âu lo, kinh sợ. Ngọn gió cuốn mặt duềnh và tiếng sóng kêu quanh ghế ngồi là cảnh tượng hãi hùng, như báo trước dông bão của số phận sẽ nổi lên, xô đẩy, vùi dập cuộc đời Kiều. Và → Sở Khanh lừa gạt → lâm vào cảnh “Thanh lâu hai lượt, thanh y hai lần”

- Buồn trông: tạo âm hưởng trầm buồn, điệp khúc của đoạn thơ cũng là điệp khúc của tâm trạng.

- **Chuẩn bị bài cho tuần 6**

+ *Đọc mở rộng*: (KK học sinh tự đọc): Cảnh ngày xuân, Mã Giám Sinh mua Kiều, Thúy Kiều báo ân báo oán, Miêu tả trong văn bản tự sự, Miêu tả nội tâm trong văn bản tự sự, Tiết học trên thư viện.

KẾT THÚC TUẦN 5. CHÚC CÁC EM HỌC TỐT!